

11° Thessaloniki Tax Forum

Ενημερωτικό Υπόμνημα με Αναφορές και Συμπεράσματα

Εισαγωγή

Οι εργασίες του 11ου Thessaloniki Tax Forum, της Φορολογικής Επιτροπής του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου - σε ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο που διανύουμε και με το βλέμμα στραμμένο στο νέο οικονομικό μας μοντέλο - ανέδειξαν για μία ακόμη φορά, την ανάγκη η φορολογία να πάρει τη μορφή ενός «σύγχρονου στηρίγματος της οικονομικής ανάπτυξης».

Στο σύνολό τους οι στοχευμένες εισηγήσεις από επίλεκτους ομιλητές, με γνώση και άποψη, κατέληξαν με νόημα στην κοινή διαπίστωση ότι η ανατροπή του μέχρι τώρα διατηρούμενου εκρηκτικού μίγματος υψηλών φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, δε μπορεί παρά να έχει ευεργετική επίδραση, στην ανάπτυξη, το επιχειρείν, την κατανάλωση, ακόμη και στα δημόσια ταμεία.

Πολύ δε περισσότερο, όταν η επιχειρούμενη σήμερα φορολογική ομαλοποίηση, σε κρίσιμη μεταμνημονιακή περίοδο, αναμένεται και πρέπει να αξιοποιήσει το «κλειδί» της ψηφιακής ωριμότητας, σαν βασικό εργαλείο για την άρση της αβεβαιότητας και της επενδυτικής απουσίας, με όλα τα οφέλη της σύγχρονης ψηφιακής τεχνολογίας.

Το κεντρικό μήνυμα που αναδείχθηκε από τις εξαιρετες και στοχευμένες εισηγήσεις που έλαβαν χώρα, είχε διπλό νόημα:

-Να αναδείξει για μία ακόμη φορά, τον σημαντικό, ακόμη και ανατρεπτικό ρόλο, που διαδραματίζει η φορολογία, όταν ασκείται με στοχευμένες πολιτικές και κίνητρα, που τα διακρίνει τόλμη με συνετή και μελετημένη αποφασιστικότητα και διάθεση για πολιτική συναίνεση.

-Να τονίσει την ανάγκη να επιστρέψουμε με σταθερό άλμα και όχι βήμα, σε συνθήκες ουσιαστικής κανονικότητας, όχι μόνο στο φορολογικό αλλά και στο πεδίο ασφαλιστικών εισφορών, αφήνοντας πίσω τις κληρονομημένες από τη βαθιά οικονομική κρίση, «βεβαρημένες» πολιτικές, δομικού ή/και κυκλικού χαρακτήρα.

Σε δείπνο εργασίας, που πραγματοποιήθηκε, μετά το πέρας των εργασιών του συνεδρίου προς τιμήν του Υφυπουργού κ. Βεσυρόπουλου, με την παρουσία στελεχών επιχειρήσεων, εκπροσώπων συμβουλευτικών επιχειρήσεων και νομικών συμβούλων, έγιναν σύντομες αναφορές και ανάλογες συζητήσεις, σε διάφορα θέματα που απασχολούν την επιχειρηματική καθημερινότητα, εξαιτίας συγκυριών της κρίσιμης περιόδου που διανύει η οικονομία.

Ο κ. Βεσυρόπουλος άκουσε με ιδιαίτερη προσοχή και δεκτικότητα τα θέματα, που αναδείχθηκαν από στελέχη και επιχειρηματίες της περιοχής, έδειξε ευρεία αντίληψη αλλά και πλήρη γνώση των ζητημάτων, με την εμπειρία του πρώην πεπειραμένου στελέχους των φορολογικών υπηρεσιών στην περιοχή της Μακεδονίας. Αντάλλαξε σκέψεις και απόψεις με τους συνομιλητές του, καταλήγοντας με σαφή και πειστικό λόγο, στη διαβεβαίωση ότι η πόρτα του γραφείου του θα είναι πάντα ανοικτή, για επικοινωνία και δημιουργική, συνεπικουρική συνεργασία, με τον επιχειρηματικό κόσμο.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Ψηφιακά εργαλεία στην υπηρεσία ταχύτερης και αποτελεσματικότερης απονομής φορολογικής δικαιοσύνης

Η αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων έχει ήδη συμβάλει θεαματικά στην ορθή και έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης, με δεδομένο ότι οι πηγές όπως νομοθεσία, νομολογία και θεωρία, διατίθενται πλέον ψηφιακά, ενώ ήδη και πολλές διαδικαστικές πράξεις και άλλα θεσμοθετηθέντα μέτρα, γίνονται πλέον ηλεκτρονικά (ανάρτηση πινακίων, ηλεκτρονικά δικόγραφα κ.α.).

Πέραν αυτού και σε επίπεδο Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπως με νόημα ανέφερε ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας και Αναπληρωτής Καθηγητής της Νομικής Σχολής ΑΠΘ, Μιχάλης Πικραμένος (τιμώντας με την παρουσία του το συνέδριο), πρόσφατες αποφάσεις του ΣΤΕ έχουν κάνει μνεία στη σύγχρονη ψηφιακή πραγματικότητα στην αιτιολογία τους, ενώ έχει γίνει αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων στην πράξη, κατά τη διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης. Η επίκουρη καθηγήτρια του ΑΠΘ και τέως Γ.Γ. Δημοσίων Εσόδων, Κατερίνα Σαββαΐδου αναφέρθηκε διεξοδικά στα νέα εργαλεία Διαδικασιών Αμοιβαίου Διακανονισμού διεθνών φορολογικών διαφορών που εξελίσσονται με αφετηρία τα BEPS.

Το τελικό συμπέρασμα

Ο θεσμός της Δικαιοσύνης, βελτιούμενος και ενισχυμένος με τη χρησιμοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας (e-justice) στηρίζει την εξασφάλιση ενός ασφαλούς, καλώς δομημένου και αποτελεσματικού φορολογικού συστήματος, που είναι συνώνυμο της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, σαφήνειας και προβλεπτικότητας των θεσπιζομένων μέτρων.

Οι επισημάνσεις του Διοικητή της ΑΑΔΕ

Με φανερή αισιοδοξία ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων κ. Γεώργιος Πιτσιλής, αναφέρθηκε στη θετική πορεία στο μέτωπο εισπραξιμότητας των εσόδων, αλλά και στην επιστροφή φόρων προς τους φορολογούμενους. Ιδιαίτερα κατατοπιστικός, ενημέρωσε το συνεδριακό κοινό, για την προωθούμενη με προτεραιότητα νομοθέτηση του τριπλού στόχου, εφαρμογής ηλεκτρονικών βιβλίων στην ΑΑΔΕ, την υποχρεωτική B2B τιμολόγηση και τη διασύνδεση φορολογικών μηχανισμών με την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ, καταλήγοντας ότι θα ακολουθήσουν κανονιστικές αποφάσεις, για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων αυτών. Ο Διοικητής τόνισε επίσης, τη σημασία του ανθρώπινου κεφαλαίου στην απόδοση του έργου της ΑΑΔΕ, αναφερόμενος στην ορκωμοσία στη Θεσσαλονίκη 500 υπαλλήλων, που έλαβαν εννεάμηνη εκπαίδευση στη Φορολογική και Τελωνειακή Ακαδημία της ΑΑΔΕ, στο πλαίσιο προγράμματος Εργασίας και Ανάπτυξης Προσωπικού, με σκοπό πάντα και μόνο, την επιβράβευση των ικανών.

e- BILLING / My DATA (e-Booking)

Κοινή ήταν η διαπίστωση, ότι η ταχύτητα και η αμεσότητα επεξεργασίας γιγάντιου όγκου άυλης πληροφορίας, εκ μέρους της Φορολογικής Διοίκησης, μπορεί να αποτελέσει πολυεργαλείο στην εργαλειοθήκη της, στο μέτωπο αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής, αλλά και στην κατεύθυνση υποβοήθησης του ρόλου της για την εξυπηρέτηση των φορολογουμένων. Στην κατεύθυνση αυτή και στην προσπάθεια αναζήτησης βέλτιστων πρακτικών στο πεδίο λειτουργίας της, η ΑΑΔΕ συμπεριέλαβε στο μέτωπο των άμεσων στρατηγικών της στόχων, το ιδιαίτερα σημαντικό αλλά και πρωτοπόρο παράλληλο σχήμα, υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης και τήρησης Ηλεκτρονικών Βιβλίων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ (My DATA).

Η επιχειρηματική κοινότητα, παρά την απροθυμία της να εφαρμόσει τη μέχρι τώρα προαιρετική εφαρμογή του μέτρου, έδειξε να είναι θετική στην εφαρμογή του e-billing / B2B, με την προϋπόθεση ότι θα σταθμιστούν όλες οι πτυχές σχεδιασμού και λειτουργίας του συστήματος, ώστε να επιτευχθούν κατ' αρχήν οι στρατηγικοί στόχοι του εγχειρήματος, αλλά και να αποκομίσουν άμεσα τα υποσχόμενα πολλαπλά οφέλη από τη μείωση του διοικητικού φόρτου λειτουργίας του σχήματος.

Πέραν αυτού και σε ότι αφορά την τήρηση Ηλεκτρονικών Βιβλίων στην πλατφόρμα της ΑΑΔΕ, επισημάνθηκε ότι θα πρέπει απαραίτητως να έχει προηγηθεί η πλήρης λειτουργία της ηλεκτρονικής τιμολόγησης (e-billing) και σε όλες τις οντότητες, γεγονός που θα εξασφαλίσει την αυτόματη επεξεργασία του μεγαλύτερου μέρους των συναλλαγών. Εξάλλου, και σε αναμονή προετοιμασίας του σχετικού Νομοσχεδίου, κρίθηκε σημαντικό να «κοστολογηθεί» πλήρως το πρόσθετο κόστος προσαρμογής των συστημάτων της επιχείρησης στη λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της ΑΑΔΕ, παράγων που εξαρτάται από το είδος, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της κάθε επιχείρησης (οντότητας).

Ευκαιρίας δοθείσης, η Φορολογική Επιτροπή του Επιμελητηρίου, σημείωσε για μία ακόμη φορά την πρόθεση και ετοιμότητά της να συμβάλλει, σε οποιαδήποτε συνεργασία με την ΑΑΔΕ ή Δημόσια Διαβούλευση, με σκοπό την

παραγωγή σωστών φορολογικών πολιτικών (σχετική και η από 5 Σεπτεμβρίου 2019) παρέμβαση της Φορολογικής Επιτροπής στη δημόσια διαβούλευση για την τήρηση Ηλεκτρονικών Βιβλίων (My Data).

Το εργαλείο της ψηφιοποίησης

Το συνεδριακό κοινό βρήκε εξαιρετικά ενδιαφέρουσα την εισήγηση του Γ.Γ. Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης κ. Δημοσθένη Αναγνωστόπουλου, αναφορικά με τη σημασία του εργαλείου της ψηφιοποίησης στην υπηρεσία της Δημόσιας Διοίκησης. Η ανάπτυξη του ψηφιακού εκσυγχρονισμού της Φορολογικής Διοίκησης, με σωστό συνδυασμό πόρων, ανθρωπίνου δυναμικού και τεχνολογίας, όπως είπε ο κ. Γενικός, προωθείται με τόλμη και αυτοπεποίθηση, για να επιτευχθεί το γνωστό ψηφιακό στοίχημα, που απαιτεί άλμα ωρίμανσης και ανάπτυξης ψηφιακής κουλτούρας στη Δημόσια Διοίκηση, τη Δικαιοσύνη αλλά και την ίδια την Επιχείρηση, για να «βγουν» τα ψηφιακά οφέλη για όλους.

Μία στρατηγική που θα αποτελέσει ισχυρότατο εργαλείο άσκησης και αποτελεσματικής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, όπως αρμόζει στη σύγχρονη αναπτυξιακά και κοινωνικά ισορροπημένη οικονομία, που σα χώρα μας ταιριάζει και την οραματιζόμαστε. Ιδιαίτερη μνεία έγινε στον σημαντικό και αναβαθμισμένο ρόλο του Κέντρου Διαλειτουργικότητας Υπηρεσιών, το οποίο επιτρέπει την υλοποίηση σύνθετων υπηρεσιών προς όφελος του πολίτη και της επιχείρησης, με ευεργετικές συνέπειες μεταξύ των άλλων και στον τομέα της Φορολογίας.

Φορολογία και Ανάπτυξη

Σχεδόν όλες οι εισηγήσεις είχαν άμεση ή έμμεση αναφορά, στην κρίσιμη περίοδο που διανύουμε σήμερα, μεταφέροντας τη δικαιολογημένη ανησυχία και έντονη αβεβαιότητα, της επιχειρηματικής κοινότητας αλλά και της κοινωνίας, με την ευχή όλων στραμμένη σε μία ταχεία, ανεξάρτητη, αυτό-τροφοδοτούμενη οικονομική μεγέθυνση και βιώσιμη ανάπτυξη. Από τη συγκεκριμένη οπτική και με αντιπροσωπευτικά παραδείγματα από την πραγματική οικονομία, που απαιτούν εκσυγχρονισμό ή βελτίωση της φορολογικής συνείδησης, αναδείχτηκε για μία ακόμη φορά ότι η φορολογία δεν επηρεάζει μόνο τα δημόσια έσοδα.

Μέσα από τον αναδιανεμητικό και ρυθμιστικό της ρόλο, την προσήλωση στις αρχές ισότητας και ουδετερότητας, έχει ευρύτερες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, με πρωτεύον χαρακτηριστικό τη δίκαιη και ισοσταθμισμένη κατανομή της θυσίας των φορολογουμένων, που δημιουργούν οι φορολογικές πολιτικές. Διατυπώθηκε με σαφήνεια, ότι το φορολογικό μας σύστημα αποτελεί την καρδιά της φορολογίας, αφού με τη σταθερότητα, τη διαφάνεια, την απλότητα, την ουδετερότητα, αλλά και την ορθή κοινωνική του προσέγγιση, θεωρείται και στοιχείο πολιτισμού.

Στο παρόν Tax Forum, της Φορολογικής Επιτροπής του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, όπως πάντα με καλόπιστη κριτική, έγινε θετική αναφορά στην προωθούμενη πολιτική ανατροπής του μέχρι τώρα εκρηκτικού μίγματος υψηλών φόρων με την παράλληλη αποδέσμευση των ασφαλιστικών εισφορών από το εισόδημα, με την αναμενόμενη θετική επίπτωση στο επιχειρείν, την κατανάλωση, τον αντίκτυπο στα δημόσια ταμεία ακόμη και στο ΑΕΠ.

Ωστόσο, επισημάνθηκε, ότι στη σημερινή συγκυρία, η εφαρμογή και μόνο του μείγματος οικονομικής πολιτικής με τη μονομερή αντιστροφή της υπερφορολόγησης, δεν είναι επαρκής προϋπόθεση για την απογείωση της οικονομίας. Το μήνυμα ήταν σαφές προς την πολιτική ηγεσία, ότι απαιτείται ευρύτερο ζωντανό όραμα και πράξη, δομικού λειτουργικού ή/και κυκλικού χαρακτήρα, στο μέτωπο της φορολογίας, για τη δημιουργία ενός πιο φιλοεπενδυτικού περιβάλλοντος, με δεδομένη την παρατηρούμενη αυξημένη εμπιστοσύνη στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, στο εσωτερικό, στο εξωτερικό αλλά και τις διεθνείς αγορές.

Φορολογική Συνείδηση και Φορολογική Συμμόρφωση

Οι αναφορές ομιλητών με πλούσια εμπειρία στη πράξη, σε γνωστές αδυναμίες του Νομικού πλαισίου και στο τρόπο εφαρμογής των από τις Φορολογικές Αρχές, ανέδειξαν την ανάγκη διαμόρφωσης ουσιαστικών κινήτρων εμπέδωσης της φορολογικής συνείδησης, με κύριο στόχο την απαλοιφή του αισθήματος της αδικίας στη πλευρά των φορολογουμένων.

Όπως άλλωστε παρατηρήθηκε, δεν είναι άνευ αξίας ότι ο παλιός ΚΦΕ του 1953 προέβλεπε επιβράβευση του ειλικρινούς φορολογουμένου, ενώ τώρα δεν υπάρχει.

Υπό το φώς των παραπάνω και στο πλαίσιο ομαλοποίησης της φορολογίας, κρίθηκε απαραίτητο να εντατικοποιηθούν τα μέτρα απέναντι στις γνωστές επιζήμιες για την οικονομία συνιστώσες της «φορολογικής ηθικής», κατά κύριο λόγο συμπεριφορές έκνομες- όπως η φοροδιαφυγή και δράσεις παραοικονομίας- που οδηγούν στη μη συνεπή, ακόμη και μη εθελοντική φορολογική συμμόρφωση, με αναπόφευκτο αρνητικό αποτύπωμα στη δημοσιονομική εξισορρόπηση που μέχρι σήμερα έχει επιτευχθεί με θυσίες, στο επιχειρηματικό περιβάλλον, την οικονομική ανάπτυξη και την ίδια την κοινωνία.

Εξάλλου φορολογική ομαλοποίηση με τέτοιο νόημα, θα περιόριζε τις αντιδικίες και θα απελευθέρωνε δυνάμεις ελεγκτικού δυναμικού για να ασχοληθεί με τη σύλληψη των πραγματικών φοροφυγάδων που παρανομούν συνειδητά και στατιστικά παραμένουν στο απυρόβλητο, ως κακό παράδειγμα μιμήσεως σε φορολογούμενους που θα ήθελαν να είναι συνεπείς.

Φορολογικό Νομοσχέδιο σε Διαβούλευση

Σε σχέση με τη λεπτομερή αναφορά του κ. Βεσυρόπουλου στο Φορολογικό Νομοσχέδιο που προωθείται για ψήφιση στη Βουλή, κρίθηκαν ιδιαίτερα σημαντικές και άκρως απαραίτητες οι προωθούμενες ελαφρύνσεις στη φορολογία εισοδήματος και τον φόρο προστιθεμένης αξίας, αλλά μεταξύ των άλλων και η πρόβλεψη θεσμού εναλλακτικού τρόπου φορολόγησης μη κατοίκων εξωτερικού, με τη μεταφορά φορολογικής κατοικίας στην Ελλάδα (NON-DOM).

Αναφορικά με το ως άνω σχέδιο νόμου και στο μέτρο της προσπάθειας της Φορολογικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου να συμβάλλει ενεργά σε νομοθετικές πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ομαλοποίηση της φορολογίας και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, αναφέρθηκε ότι έχει ήδη υποβληθεί αρμοδίως, πίνακας με προτεινόμενες βελτιώσεις του νομοσχεδίου, στο πλαίσιο της σχετικής δημόσιας διαβούλευσης. Με την πεποίθηση ότι η υιοθέτησή τους θα ενισχύσει τον σημαντικό ρόλο της φορολογίας στην άσκηση οικονομικής πολιτικής και τη διαμόρφωση ενός θετικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, αναδεικνύοντάς την σε αληθινό εταίρο στην επιχειρηματική κοινότητα και όχι σε εμπόδιο στην επιχειρηματική λειτουργία, την οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα.

Ομαλοποίηση της Φορολογίας και ο Αντίκτυπος στην Επιχειρηματικότητα της Περιφέρειας

Σε ανοικτή συζήτηση του Γενικού Διευθυντή του Επιμελητηρίου Ηλία Σπυρτούνια και εκπροσώπων της επιχειρηματικής κοινότητας του Βορειοελλαδικού τόξου, εκφράστηκαν απόψεις και θέσεις για την ανάγκη εφαρμογής φορολογικών πολιτικών, που στοχευμένα απαντούν και στις προκλήσεις των επιχειρηματική δράσης, λόγω της ακραίας γεωγραφικής θέσης και του επιθετικού φορολογικού ανταγωνισμού, που ασκείται από όμορες χώρες. Επιπλέον συζητήθηκαν τα κίνητρα που θα βοηθούσαν τις επιχειρήσεις να επενδύσουν περισσότερο σε έρευνα και ανάπτυξη καθώς και στην επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού.